

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

РІШЕННЯ
наукової ради від 28 листопада 2024 р. з питання
«Завдання щодо розвитку наукових видань університету»

Розглянувши питання «Завдання щодо розвитку наукових видань університету», наукова рада зазначає наступне.

Стратегічною метою розвитку наукових журналів університету є входження до БД Scopus та Web of Science Core Collection (далі – WoS) тих журналів, які ними не індексуються, та збільшення коефіцієнтів впливовості (SNIP, імпакт-фактору тощо) журналів, які вже обліковуються БД Scopus та WoS. Для досягнення цієї мети в університеті проводиться системна робота, яка направлена на реалізацію стратегічної мети, покращення редакційно-видавничих процесів, поліпшення якості опублікованих робіт, збільшення цитування, залучення іноземних авторів тощо.

Справжнім викликом останніх двох років для університету та редакційних колегій (далі – редколегій) наукових журналів стала імплементація норм Закону України № 2849- IX «Про медіа» (із змінами, внесеними згідно із Законами № 2710-IX від 03.11.2022, № 3136-IX від 30.05.2023, № 3254-IX від 14.07.2023, № 3460-IX від 09.11.2023) (далі – Закон) у частині реєстрації суб'єктів у сфері медіа у Національній раді України з питань телебачення і радіомовлення та отримання ідентифікатора науковими журналами у Реєстрі суб'єктів у сфері медіа. Закон, зокрема, обмежує однією юридичною/фізичною особою кількісний склад реєстрантів суб'єктів у сфері медіа та чітко регламентує їхній статус. Крім цього, в Законі відсутнє поняття «співзасновник», тож потребувало вирішення питання щодо всіх співзасновників журналів університету.

У теперішній час СумДУ є засновником 9 наукових фахових журналів (2023 р. – 14), три з яких входять до переліку фахових видань України категорії «А»; шість – до переліку фахових видань України категорії «Б», по одному з них до МОН України подано відповідні документи на підвищення в категорії. Всі наукові журнали підтримують політику відкритого доступу і видаються за ліцензією Creative Commons (CC BY). Наукові фахові журнали видаються у всіх інститутах та на всіх факультетах, їхня кількість є збалансованою.

Протягом останніх років редколегіями наукових журналів спільно з ЦНТЕІ проводилась системна робота щодо підвищення рівня наукових видань СумДУ, яка була направлена на реалізацію стратегічної мети – входження до переліку видань, що індексуються БД Scopus та/або WoS. У 2023 році «Журнал інженерних наук» та «Східноукраїнський медичний журнал» успішно пройшли процедуру рецензування та увійшли до переліку видань, що індексуються БД Scopus. У 2024 році «Журнал інженерних наук» успішно пройшов процедуру рецензування і увійшли до переліку видань, що індексуються БД WoS та, відповідно, став єдиним науковим журналом університету, що індексується одночасно двома БД – Scopus та WoS. «Журнал нано- та електронної фізики» у 2023 році після повторного доопрацювання подав заявку на включення журналу до БД WoS, яка знову була повернута на доопрацювання. У 2024 році була відхилена заявка журналу «Маркетинг та менеджмент інновацій» на включення до переліку видань, що індексуються БД Scopus. Таким чином, вже чотири університетські

наукові журнали індексуються БД Scopus або WoS: «Маркетинг та менеджмент інновацій» (БД WoS), «Журнал нано- та електронної фізики» (БД Scopus), «Східноукраїнський медичний журнал» (БД Scopus), «Журнал інженерних наук» (БД Scopus та WoS). За даними БД Scopus журнали мають наступні показники цитування на одну публікацію (CiteScore 2024): «Східноукраїнський медичний журнал» – 0,26 (45 цитат/172 статті), «Журнал інженерних наук» – 1,8 (112 цитат/63 статті), «Журнал нано- та електронної фізики» – 1,5 (1135 цитат/741 статті). За даними БД WoS журнал «Маркетинг і менеджмент інновацій» має високий показник цитування на одну публікацію – 6,6 (2355 цитат/358 статті).

ЦНТЕІ проводить системну роботу щодо присвоєння кожній опублікованій у журналах університету статті міжнародного цифрового ідентифікатора DOI, що підвищує можливість ідентифікації та, відповідно, цитування публікації. У 2023 році ЦНТЕІ започаткував постійний моніторинг сайтів і контенту журналів, що дало змогу надавати відповідні рекомендації редакційним колегіям з урахуванням сучасних тенденцій і практик видавничої справи. З метою інтеграції видань університету до світового наукового простору, імплементації основних рекомендацій Комітету з публікаційної етики (COPE), критеріїв та вимог до журналів відкритого доступу для включення до каталогу DOAJ, БД Scopus та WoS редакційним колегіям журналів «Філологічні трактати», «Журнал нано- та електронної фізики», «Образ», «Сумський історико-архівний журнал» були надані комплексні рекомендації щодо удосконалення підходів, форм і методики висвітлення їхньої діяльності на сайті журналу. Важливим результатом спільної роботи стало поновлення у 2023 році індексації наукового журналу «Філологічні трактати» у наукометричній базі Index Copernicus, оновлення редколегії журналу (2023 р. – 7%, 2024 р. – 40% складають іноземці), збільшення англомовних статей (2022 р. – 19%, 2023р. – 29%, 2024 р. – 48%). Для збільшення видимості, впливовості видання, відвідуваності та читацької аудиторії у листопаді 2024 року редколегії журналів «Образ» та «Сумський історико-архівний журнал» почали перенос сайтів журналів на платформу Open Journal Systems. Редколегії наукових журналів «Філологічні трактати» та «Журнал нано- та електронної фізики» закінчують підготовку заявки на їх включення до каталогу журналів відкритого доступу DOAJ та планують її подати в грудні 2024 року.

В 2024 році відбулася зміна головного редактора журналу «Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка», що позитивно вплинуло на функціонування журналу. Журнал був перереєстрований зі зміною назви на «Економічна стійкість та бізнес практики», почав видаватися переважно англійською мовою (2022 р. – 10%, 2023 р. – 18%, 2024 р. – 100%), був створений новий сайт та оновлено склад редколегії (2023 р. – 33%, 2024 р. – 64% іноземців).

Слід відмітити позитивну динаміку щодо фінансування діяльності з видавництва наукових журналів, що здійснюється на принципах самоокупності. Проте, фінансування журналів «Образ», «Філологічні трактати», «Сумський історико-архівний журнал», «Сумська старовина», «Економічна стійкість та бізнес практики» вистачає тільки на друк та обов'язкову розсилку примірників журналу.

Разом з цим, наукова рада зазначає, що:

– майже відсутні статті за авторством (співавторством) іноземних вчених в журналах:

«Образ»: 2022 р. – 0, 2023 р. – 2 (6,7%), 2024 р. – 2 (6,1); «Сумський історико-архівний журнал»: 2022 р. – 0, 2023 р. – 0, 2024 р. – 1 (20%); «Сумська старовина»: 2022 р. – 0, 2023 р. – 0, 2024 р. – 0; «Філологічні трактати»: 2022 р. – 0, 2023 р. – 5 (17,7%), 2024р. – 2 (8,7%); «Економічна стійкість та бізнес практики»: 2022 р. – 1 (1,1%), 2023 р. – 1 (4,5%), 2024 р. – 1 (11,1%); «Східноукраїнський медичний журнал»: 2022 р. – 2 (4,3%), 2023 р. – 6 (11,1%), 2024 р. – 3 (4%);

– в журналах «Сумський історико-архівний журнал» та «Сумська старовина» відсутні статті англійською мовою;

– в «Журналі інженерних наук» спостерігається тенденція до зменшення кількості статей з іноземними співавторами: 2022 р. – 30 (100%), 2023 р. – 34 (80,9%), 2024 р. – 12 (60%);

– структура та наповнення веб-сайтів журналів «Сумський історико-архівний журнал», «Сумська старовина» та «Образ» не відповідають сучасним вимогам;

– потребує внесення змін до Положення про порядок видання наукових журналів Сумського державного університету (Версія 04).

Враховуючи вищезазначене, наукова рада рекомендує:

1. Схвалити проект Положення про порядок видання наукових журналів Сумського державного університету (Версія 05).

2. Посилити системну та комплексну роботу щодо підвищення рівня наукових журналів, у тому числі за рахунок:

- удосконалення редакційної політики та її висвітлення на веб-сайті журналу;
- якісного наповнення контенту;
- підвищення рівня впливовості, у тому числі цитувань;
- створення передумов для просування журналів у міжнародних рейтингах і базах даних.

Відповідальні: головні редактори, начальник ЦНТЕІ.

Термін виконання – постійно.

3. Журналам «Філологічні трактати» та «Журнал нано- та електронної фізики» закінчити підготовку заявки на включення журналів до каталогу DOAJ.

Відповідальні: головні редактори, начальник ЦНТЕІ.

Термін виконання – грудень 2024 р.

4. Розробити та впровадити нові веб-сайти журналів «Сумський історико-архівний журнал», «Сумська старовина» та «Образ», які відповідатимуть сучасним тенденціям розвитку наукових видань, вимогам COPE, DOAJ та БД Scopus або WoS.

Відповідальні: головні редактори, начальник ЦНТЕІ.

Термін виконання – грудень 2024 р.

5. Журналам «Образ» та «Сумський історико-архівний журнал» подати заявки на включення до каталогу журналів відкритого доступу DOAJ.

Відповідальні: головні редактори, начальник ЦНТЕІ.

Термін виконання – червень 2025 р.

6. «Журналу нано- та електронної фізики» доопрацювати та подати заявку на включення до переліки видань, що індексуються БД WoS.

Відповідальні: головні редактори, начальник ЦНТЕІ.

Термін виконання – червень 2025 р.

7. Редакційним колегіям журналів «Образ», «Сумський історико-архівний журнал», «Сумська старовина», «Філологічні трактати», «Економічна стійкість та бізнес практики», «Східноукраїнський медичний журнал» на системному рівні проводити роботу із залучення іноземних авторів та збільшення кількості англomовних статей.

Відповідальні: редакційні колегії журналів.

Термін виконання – постійно.

8. Редакційним колегіям журналів «Образ», «Філологічні трактати», «Сумський історико-архівний журнал», «Сумська старовина», «Економічна стійкість та бізнес практики» вжити заходів щодо залучення додаткових джерел фінансування.

Відповідальні: редакційні колегії журналів.

Термін виконання – постійно.

9. Подати пропозиції проректору з наукової роботи щодо доцільності видання журналу «Сумська старовина»

Відповідальні: завідувач кафедри історії.

Термін виконання – січень 2025р.

Схвалено науковою радою СумДУ.

Протокол № 04 від 28 листопада 2024 р.

Голова наукової ради

Анатолій ЧОРНОУС

Секретар наукової ради

Сергій ХОВАНСЬКИЙ